

Bohoslužby v Javorníku 27.zář 2015

Mk 9,38-48

Milé sestry, milí bratři, každý člověk je jedinečný, neboť byl stvořen jako obraz jedinečného Boha. Takové vědomí nás může velice posilovat. Když jsem někým jedinečným, znamená, že není na světě nikdo takový jako já. To znamená, že to má svůj význam, když zde jsem, když zde žiji. Jsem-li jedinečný, je také jedinečné mé místo v tomto světě a samozřejmě i poslání, které konám.

Povědomí jedinečnosti měli zajisté i Ježíšovi učedníci. Ovšem s jedinečností se také občas sváže pocit jedinství. Jenže mezi těmito dvěma pojmy je velký rozdíl. To právě smíme vidět i na začátku dnešního textu z evangelia. Učedníci poznali nejen svou jedinečnost, do které vstoupil Ježíš tím, že každého z nich povolal jedinečným způsobem, ale časem pocítili i pocit jakési jedinství. Ježíš je vyznamenal. Zrovna se dohadovali, kdo je z nich nejvýznamnější, avšak Ježíš přitom mluvil o zásadních věcech Božího království. A mluvil jen s nimi všemi. Srovnal tak touhy po převyšování druhých, ale stejně se zdá, že v nich z této touhy něco zůstalo. To je patrné ve chvíli, kdy se ozve učedník Jan s tím, že viděli někoho jiného, jak vyhání demony v Ježíšově jménu, ale přitom k nim nepatří. Nelíbilo se jim to a tak mu bránili. Svým způsobem je to přirozené. Vždyť právě poznávají svou jedinečnost jako těch, kdo následují Ježíše. A s tím se jim hned spojilo, že jsou také jediní, kdo jeho jménem jednají. Pokud tedy usoudili mezi sebou, že není nikdo větší než ostatní, pak alespoň jako celek by mohli znamenat něco víc. Jak se však zdá, není tomu tak. Vždyť i kdokoliv jiný může ve jménu Ježíšově jednat, vyhánět demony, působit tak, jakoby k učedníkům patřil.

Pro učedníky toto musí být velmi nemilá situace. Jen si vezmeme další okolnosti. Oni se nejen dohadovali, kdo je z nich největší, ale krátce před tím měli zkušenost, že nedokázali vyhnat zlého ducha z posedlého chlapce. Prostě oni, učedníci Ježíšovi, to nezvládli. A najednou je tu nějaký člověk, který k nim nepatří, který by se asi nedal počítat mezi Ježíšovy učedníky, a jemu se to vyhánění démonů daří. Je viditelně úspěšnější. Jak je to možné? Není to k vzteku? Naruší to, co považujeme za výlučně svoji parketu působnosti, za znak své jedinečnosti, a ještě je lepší. Co s tím udělá Ježíš? Zasáhne nějak? Zastane se učedníků? Vždyť, jak k tomu přijdou? Tráví s ním časem, obětují všechno, a pak se ukáže, že sloužit Ježíši jde i jiným způsobem? Proč by tedy měli jít cestou za ním, když i bez něj se dají konat zázraky? Nebylo by to jednodušší? Koho z nás by asi podobná myšlenka nenapadla?

Ježíšova odpověď je zprvu poněkud mrazivá. Nebrání tomu, aby tento člověk působil, jak se mu zlíbí. Spíše napomíná své učedníky, aby se tím nezabývali a nechali ho být. Jakoby jim připomínal, že zkrátka nejsou jedineční. I jiní dokáží dělat to, co oni. To je ledová sprcha, když se člověk dozví, že v tom, na čem si zakládal, není jedinečný, ale má silnou konkurenci. Ježíš ale svůj postoj vysvětluje. A dává tím možnost vidět sebe i celou situaci trochu jiným pohledem. Ano, jsou i jiní, kteří dokáží vyhánět démony. A činí tak jménem Ježíšovým. O čem to svědčí? Myslím, že tím je zdůrazněna moc Ježíšova jména. Démoni prchají nikoliv proto, že se bojí člověka, který zná Ježíše, ale protože nad nimi zaznívá Ježíšovo jméno. A to zní nezávisle na učednících. Jak vidno, učedníci si mohou uvědomit, že ten, kdo působí, je Bůh, který je nezávislý na člověku. Sám se rozhoduje, skrze koho se ve světě projeví. Působit Ježíšovým jménem je tak možné vidět jako dar jeho milosti, nikoliv jako automatickou odměnu za to, že jej člověk následuje. Avšak to, co je opravdu potřeba zdůraznit, je soustředění na Ježíše. Ti učedníci působí dojmem, že jde o ně, že oni jako učedníci, jako Ježíšovi věrní, jsou ti důležití. Avšak Ježíš svou odpovědí ukazuje k tomu, že důležité je uzdravení člověka, růst Božího díla v tomto světě. A tento růst se může dít mnoha jinými způsoby.

Můžeme vidět, jak jemně také Ježíš posouvá vnímání těch, kdo jsou kolem nás. Asi všichni známe heslo, že kdo není s námi, je proti nám. Je to odkaz k výlučnosti, k naprosto jednoznačné uniformitě. Kdo se nechová stejně, kdo nás nepodporuje, ten je nepřitelem. To znamená takové opravdu negativní vymezení vůči svému okolí. Ovšem, když Ježíš říká, že kdo není proti nám, je s námi, poněkud situaci obrací. Najednou člověk smí vidět v jednání mnoha jiných něco, co může být prospěšné šíření Božího království. A tak najednou nemusíme vidět ve všech kolem nás nepřátele ale na prvním místě smíme vidět možné spojence. Ježíš je ten, kdo překonává bariéry, kdo prokazuje svou vládu nad světem. Proto také pro své záměry dokáže využít i těch, kdo vyloženě nejsou jeho učedníky. Ostatně už jsme se s tím setkali ve vánočním příběhu. Pro svědectví o narození svého Syna používá Bůh pohanských mudrců. Také by si mnozí mohli říct, že přece oni jako pohané nemají šanci porozumět Božímu dílu a přispět k jeho šíření. Ovšem, co je pro nás nepředstavitelné, to Bůh bez potíží dokáže učinit. Bůh tedy ve svém jednání není omezen jen na ty, kteří jej následují, ale používá každého a většinou naprosto jedinečným způsobem.

I když Bůh dovoluje, aby v Ježíšově jméně jednali ve světě i jiní než jen Dvanáct apoštolů, neznamená to, že by učedníci mohli na vše zapomenout a jít také jen tak působit a přitom neztrácet čas. Na onu námitku, že jakýsi člověk také vyhání démony navazuje slovy o svedení maličkých a pokušení. To je silná výstraha těm, kdo Bohu slouží, ale také určité uklidnění těch, kdo se zdáli jako učedníci tak trochu navíc. To vyhánění démonů totiž není z Ježíšova působení to nejhlavnější. Proto má smysl s ním být jako jeho učedníci. Ježíš obrací pozornost na vlastní jednání, které je mnohem silnějším svědectvím o Bohu než vyhánění démonů. A je případné, že mluví právě o maličkých a zápase s vlastním pokušením. Právě na nich se mnohem víc ukazuje, na čem je postaven lidský život. Když si to vezmeme z trochou odstupu, dá se říct, že

je mnohem snadnější osvobodit člověka z nějakých pout, než ho před nimi ochránit. Vysvobodit člověka z něčeho je záležitost toho ukázat mu cestu, kdežto dbát, aby někdo nebyl sveden k hříchu, to znamená s ním naznačenou cestou jít a být mu oporou. To stojí hodně sil. A proto záleží, kde člověk ty síly bere. A záleží jak sám se sebou zápasí. Slova, která zde čteme o tom, jak je lepší spíše vyrvat oko, než se jím nechat strhnout k hříchu, ta jsou určitě dost tvrdá. Na druhou stranu z nich poznáváme, že se jedná o skutečně vážné věci. Člověk by neměl přecenit své síly, neměl by přecenit sám sebe. Právě zde totiž většina problémů začíná. Člověk neodhadne síly a tak potom mu ty síly docházejí a ztrácí se. Podlehne pokušení, případně někoho svede či strhne s sebou.

Rádi si všímáme věcí a dění kolem nás. Necháváme se jím ovlivnit a samozřejmě nás to láká všímát si právě více toho, co je kolem nás, než toho, co je v nás. Poselstvím dnešního příběhu je tak právě i ono soustředění se na svoji cestu následování. Jaká je a jak působí na druhé? Samozřejmě máme stále sklony hodnotit, že jsou i jiní, kteří pomáhají růstu Božího království. A ne vždy se nám to líbí, když jsou úspěšnější, když konají stejným jménem jako my a přitom s námi nemají nic společného. Jenže Ježíš právě nechce, abychom tyto záležitosti hodnotili, abychom řešili, co s nimi udělat. Chce nás přivést k soustředění na úkol, který nám dal. Není samo sebou, že nás povolal, shromáždil a dal svého svatého Ducha. I když jsou i jiní, kteří neprošli stejnou přípravou jako my, má smysl i naše cesta a způsob služby. Jen se musíme zamýšlet nad tím, jak svou službou působíme. Je v ní vidět Ježíš? Je vidět, že jsme přijali jeho svatého Ducha a že cele toužíme po naplnění jeho vůle? A nebo je v té službě hodně čehosi lidského, je tam hodně nás samotných, našich tužeb a našich snah o sebeprosazení? Přijímáme poslání ke službě jako něco, co je vzácným darem, nebo jako obchod, na který máme monopol? Je hodně důležité si tyto otázky ujasnit, protože pokud stojíme více na sobě než Kristu, pak budeme často bloudit, padat, budeme spíše svůdci než průvodci těch nejnepatrnějších. A to by bylo samozřejmě špatné. Proto musíme dobře slyšet tato Ježíšova slova o našich životech. Jsme jedineční a před Bohem vzácní. Ale nejsme jediní, kdo mu slouží. Naše jedinečnost není v tom, že nikdo nemůže konat stejnou službu jako my. Naše jedinečnost je v tom, že poznáváme úkol, který dává Ježíš právě nám. A ten nemusí být v činech, které jsou na první pohled veliké, jako je třeba vyhánění démonů, ale může být v té naprosto všední každodenní službě, kdy jen kráčíme s našimi bližními a pomáháme jim zvládat nástrahy života.

Pane Ježíši, často se dereme do popředí a chceme hodně znamenat. Zapomínáme tak na pokoru, se kterou jsi šel cestou kříže. Prosíme dej ě nám, abychom nemysleli na to, jak důležití jsme, ale na to jak ve tvých úkolech obstát, jak i ve službě těm nejnepatrnějším zachovat tvou věrnost. Dej nám sílu odolat pokušení být zase tím starým Adamem, který šplhá k ě nebesům a zapomíná, že ty jsi za ním sestoupil na zem.

Neděle 27.zář 2015

Napsal uživatel Vlastislav Stejskal
Úterý, 01 Březen 2016 10:47 -

Amen.